

ŠIAIP IR TAIP

Rašo V.

Demokratų partijos vadas, Adlai E. Stevenson, pasvėrė republikonų per 20 mėnesių vestą vidaus bei užsienio politiką ir sako, ji niekur toli nenuėjo, nes republikonų partija skilusi į dešinę ir kairį sparną, kurie abu nesutaria, ir todėl partija negali niekur kūrybiniai pasijudinti.

Maskva paskelbė, suplaisinusi kitą atominę bombą. Tokiu būdu, Amerika jau suplaisino 41, Rusija 6, Anglija 3.

Paskelbta bankrotas Jono Lenkaičio Patria knygų leidyklos. Skolų \$45,314, turto \$18,019.

Knygos "Anglikasių Atsiminimai" sakoma, parduota 2,000 egz. Jos autoriai: A. J. Banišauskas ir Pr. Lavinskas, Amerikos lietuviai.

Anglijos užsienio reikalų ministras Edenas ir Amerikos valstybės sekretorius Dulles apsuko keletą Europos sostinių vokių naujų būdų apginkluoti vokiečius kontroliuoti b?du ir padaryti juos ištikimais Vakarų talkininkais.

Mes turim lietuvių vienuolių marijonų, jėzuitų, dominikonų, pranciškonų ir kitų. Kiekvienas turi savo veiklos bei dvasios pobūdį. Būtų idomu patirti, ar visi veikia lietuviškai, ar marijoniškai, pranciškonai, ir taip toliau?

Rinkimus į gubernatorius Maine valstybėje laimėjo demokratai, kurie nelaimėdavo nuo 1934 metų.

Automobilių unijos vadas Reuther pareiškė, unija pradėsianti vaju gauti užtikrintas metines algas pusei milijonų savo narių automobilių pramonėje. Ta alga būtų mokama ir bedarbės metu.

Kur vėjas ten ir vokiečiai. Pernai Slesvigo krašte jie du prieš vieną balsavo už Adenauerį, o dabar du prieš vieną prieš jo politiką.

Pirmas ručėninis anglų kalba leidžiamas žurnalo The Marian kupinas žinių apie Amerikos lietuvių jaunimo pasisekimus. Įdomus Petro Jonaičio straipsnis "Courtship — Lithuanian Style", kur aprašoma senovės lietuvių vestuvės.

Penkis metus Maskvoje išbuves New York "Times" korespondentas rašo eilę necenzūruotų straipsnių, kur įrodo, kad po Stalino mirties Maskvą valdo ne vienas bosas, bet keli, kurie prašalino kai kuriuos teroristinius stalinizmo šurkštumus, bet paliko katorgas ir slaptą policiją.

TRISTO PAKTO PASIRASŲMAS ARTĖJA

London. — Jugoslavija ir Italija, klausydamos J. V. raginimų, jau beveik galutinai susitarė savo ginčuose apie Laisvą Triesto teritoriją. Sutartis bus pasirašyta bėgy sekančių dvių jų savaitę, jei neįvyks kokių kliūčių. Jungtinės Valstybės, Britanija ir gal Prancūzija garantuos susitaikinimą.

Skolą Atiduoti

Nėra smagu

Bet skolą atiduoti Yra PAREIGA!

Kilniausia Amerikos lietuvių pareiga dabar yra užlaikyti laisvą lietuvių žodį pasaulyje.

Pasiųsk laiku savo ir savo draugo prenumeratą.

AMERIKOS LIETUVIUI
14 Vernon Street
Worcester, Mass.

Nr. 36

WORCESTER, MASS., Rugsėjo (Sept.) 24, 1954

Vol. XXXVI

J. V. BIJO PRANCUZIJA SUSITARS SU RUSIJA

WASHINGTON, D. C. — Amerikonai valdininkai vis da... giau susirūpinę dėl pasireikimų, kad prancūzų premieras Pierre Mendes-France pasirašys sutartį su Rusija, kas padidintų Sovietų įtaką Vakariniėje Europoje. Prancūzijos premieras buvo J. V. atydziai studijuojamas, po to, kada Prancūzija atmetė Europos gynybos (EDO) planą. Dar arčiau į jį buvo pažvelgta, kada kalbėdamas svarstė "taikingą sugyvenimą laisvų kraštų su komunistais." Kadangi Mendės-France

neišpildė savo pažadų stengtis, kad Prancūzijos Parlamentas užgirtų EDC, klausimas dabar yra: koki jo planai apsaugot nuo komunistų grąsinimo ir vakarinės Vokietijos apginklavimo problemos. Amerikos politikos vadai netiki, kad Prancūzija susitartų su Vokietija laike kritiškų derybų del naujo Vokietijos apginklavimo plano. Valstybės Departamentas nepatenkintas su Mendės-France vėliausiu pasiūlymu del Vokietijos apginklavimo.

Sovietų Sąjunga Neturi Teisės Kalbėti Pabaltijo Šalių Vardu

Lietuvos, Latvijos ir Estijos atstovų protestas, priimtas Pavergtosiose Europos Tautose

NEW YORKAS. — Pavergtosios Europos Tautose, kurias sudarė Albanijos, Bulgarijos, Čekoslovakijos, Estijos, Latvijos, Lietuvos, Lenkijos, Rumunijos ir Vengrijos atstovai, rugsėjo 20 d. susirinkime buvo priimta Pabaltijo atstovų paskelbta protesto deklaracija prieš Sovietų S-gą.

Sia protesto deklaracija pabaltiečiai taiko į Jungtinių Tautų Organizaciją, kuri antradienį pradėjo rudens pilnates sesiją ir kur Pabaltijo valstybes dr. sta atstovauti tų valstybių grobuonis — Sovietų Sąjunga.

Protesto deklaracija Sioj pabaltiečių deklaracijoj sakoma:

"Sovietų Sąjunga, pasinaudama politinės ir karinės tvarkos suirutė Europoj, o taip pat 1939 metų rugpiucio 23 ir rugsėjo 28 dienų begėdišku slaptu suokalbiu su Hitlerio Vokietija, 1939 metais spalio mėnesį, siekdama savo imperialistinių tikslų, primetė Pabaltijo valstybėms

tariamus savitarpinės pagalbos paktus, o 1940 metais birželio mėnesį, Sovietų Sąjungos reguliarios armijos pajėgos įsiveržė į niekuo nekaltas Pabaltijo valstybes — Lietuvą, Latviją ir Estiją; tų valstybių teisėtas vyriausybes pakeitė komunistų, Maskvai paklusniais pakalikais ir, nebudama aiškių Hagos konvencijos nuostatų apie okupanto teises ir pareigas, įvedė sovietų santvarką ir paskelbė Maskvoj vienpusišką Lietuvos, Latvijos ir Estijos įjungimą į Sovietų Sąjungą.

"Savo prispaustų tautiečių vardu, Estijos, Latvijos ir Lietuvos delegacijos Pavergtųjų Europos Tautų susirinkime rimtai protestuoja prieš Sovietų Sąjungos pasisavinimą Estijos, Latvijos ir Lietuvos suvereninių teisių, ir iškilmingai skelbia, kad kalbėti ir veikti Estijos, Latvijos ir Lietuvos vardu gali tik teisėtos diplomatinės bei tautinės atstovybės, išreiškiančios laisvą politinę valią mūsų tautų, kovojančių už savo nepriklausomybės atstatymą."

PRANEŠIMAS Lietuvių Registravimo Bendruomenės Centruose Reikalais

Ziūrėdamas techniškojo lietuvių JAV Lietuvių Bendruomenėje dalyvavimo patogumo, JAV LB Laikinasis Organizacinis Komitetas nustatė, kad Amerikos lietuviai, praktiškai nepriklausą savo gyvenimų vietovių apylinkėms, gali įsiregistruoti JAV Lietuvių Bendruomenės centruose:

1. atitinkamai savo apygardos valdyboje arba

2. tiesiog JAV LB Laikinajame Organizaciniame Komitete.

Įsiregistruoti gali kiekvienas pats tiesiogiai arba per kitus asmenis.

Įsiregistruojant reikia: a) suteikti žinių, reikalingų Lietuvių Kartotekos kortelei užpildyti 1) šeimos galvos vardas, vidur, vardas ir pavardė, gimimo data arba amžius ir gimimo vieta - valstybė; 2. tokios pat žinios apie kiekvieną šeimos narį ir 3. adresą ir

b) įmokėti tautinio solidarumo įnašų bent už pusmetį (taut. sol. įnašų dydis nuo 1954.VIII.1 yra 1,—dol. metams asmeniui). Šiuo būdu įsiregistruojant pateiktos žinios LK kortelėn gali

būti įrašytos paties įregistruojančio LB centro arba gali būti kortelės pasiųstos užpildyti registruojantiems asmenims.

Už įmokėtus tautinio solidarumo įnašus įregistruojančio LB centro išduodami LB kvitai. Kvitų knygeles (kvitarus) registruojantiems centrums nemokamai parūpina JAV LB LOKo išdininkas.

Taip įsiregistruavę lietuviai turės teisę atitinkamai dalyvauti tiesioginiuose JAV LB organų rinkimuose, o dabar ir pirmosios JAV LB Tarybos rinkimuose.

Registruojantis LB centruose, reikia kreiptis į atitinkamą JAV LB apygardos valdybą (Bostono, Chigagos, Clevelando, Detroito, Hartfordo, Los Angeles, Miami, New Yorko, Newarko, Omahos, Philadelphiajos, Pittsburgo (arba į LOKą) jo sekretoriaus adresu: Mr. A. Saulaitis, P. O. Box 507, Waterbury, Conn.

Apygardų valdybos prašomos registraciją tuoj pat pradėti. LOKe šis darbas jau vykdomas. Prel. J. Balkunas JAV LB LOKo Pirm.

GUBERNATORIUS CHRISTIAN A. HERTER priima Auksinį Akmenį iš National Highway Users konferencijos, kaip dovana už geriausį raportą. Massachusetts valstijos raportas buvo išrinktas konferencijos kaip geriausias. Iš kairės į dešinę: James Keefe, Massachusetts direktorius; Arthur C. Butler,

Tautinis Direktorius; John A. Volpe, valstijos Viešų Darbų Komisijonierius; Gubernatorius Herter; ir Robert S. Kretchman, Mass. Division of the AAA sekretorius. Auksinis akmuo yra repulika originališko kelio ženklo, stovinčio senos Romos centre.

Savaitės Pabaigoje Sekretorius Dulles Išvyksta į Londoną

Svarbu pašalinti nesutariamus tarp trijų didžiųjų valstybių

WASHINGTONAS, D. C. — Valstybės sekretorius išvyksta į Londono konferenciją keletą dienų anksčiau, norėdamas išsikalbėti prieš tai su Anglijos vyriausybės vadais, kaip perkalbėti Prancūziją, kad ji nespriešintų greitam Vokietijos apginklavimui.

Devynių šalių konferenciją del Briuselio pakto praplėtimo įtraukiant į jį Vokietiją ir Italiją ir paverčiant ją EDC pakaitalu, prasidės ateinantį antradienį, rugsėjo 28 d.

Paskelbus Mendės - France naują Europos apsigynimo projektą, pasirodė, kad nuomonių skirtumai tarp trijų didžiųjų Europos valstybių dėl nepriklausomybės Vokietijai, dėl jos apginklavimo ir skubaus įsileidimo į NATO yra gana dideli.

Nepasisekus ir Londono konferencijai, Vakarų blokui būtų suduotas dar didesnis smūgis, negu kad Briuselio konferencijoj

Mirė Generolas V. Nagevičius-Nagius

Rugsėjo 16, Willoughby, Ohio, mirė gen. Vladas Nagius - Nagevičius, eidamas 76 metus. Jis buvo nusilaužęs koją ir po operacijos nebegalėjo. Palaidotas rugsėjo 18 Clevelande, Kalvarijos kapinėse.

Lietuvoje gen. V. Nagius nuo 1918 metų ėjo karinės sanitarijos viršininko pareigas. Iš jį buvo atleistas bolševikų 1940 m. Tuo pačiu metu buvo nutrauktas jo rūpinimasis karo muziejum, kurį jis suorganizavo ir išugdė į tautinę šventovę Kaune. Karo muziejaus sodelyje buvo pastatytas Nežinomajam Kareiviui paminklas, įvestos įspūdingos ir patrauklios vakarinės apeigos, pristatyta kitų paminklų ir kryžių. Čia dažnai kauniečiai susirinkdavo didesnėm iškilimėm. Pirmasis medinis Karo muziejaus namukas vėliau buvo pakeistas didingais Kultūros muziejaus rūmais, kurie ir dabar Kauną puošia. Prie jų buvo pastatytas bokštas iš Amerikos parvežtam Laisvės Varpui, Auksšto ūgio velionį generolą žmonėms

kartais taip pat vadindavo "Lietuvos laisvės bokštu."

Medicinos mokslus gen. V. Nagius buvo išėjęs Petrapilyje 1909 m. kartu su vienu latviu ir estu, kurie taip pat buvo savo kraštų karinės sanitarijos viršininkai. Prieš pirmąjį Didįjį karą gen. V. Nagius 8 metus tarnavo gydytoju rasų laivyne. Be medicinos jis buvo dar studijavęs archeologiją ir dalyvavo visoje eilėje Lietuvos proistorės tyrinėjimj.

Amerikoje eidamas jau aštuntą dešimtį metų, gen. V. Nagius tebesirūpino Lietuvos reikalais, deja, nesulaukęs, dienos patenkinti savo troškimui — grįžti į laisvąją Lietuvą.

Mirusiojo žmonai reiškiami gilia užuojautą.

Tėvas su sunumi teisme

ROMOJE atsistatydino užsienio reikalų ministras Attilio Piccioni, kuris tik praėjusią savaitę tarėsi su Edenu dėl Europos saugumo. Attilio Piccioni nori turėti laisvas rankas ir teisme ginti sūnų, įveltą į Wilmos Montesi nužudymo bylą. Ta mergaitė buvo rasta pama ryje negyva. Vėliau paaiškėjo kad ji sukosi ratelyje aukštų žmonių, kurie spekuliuo narkotikais ir išdarinėjo orgijas. Ten maišėsi ir Attilio Piccioni sūnus. Jam atimtas pasas, kad nepabėgtų į užsienius. Tėvas yra nuomonės, kad sūnus nekaltas.

TEVO ir SUNAUS PRIMICIJOS

Olandijoje, Nijmegen, jėzuitų bažnyčioje vienu metu primicijas laikė tėvas Bakker ir jo sūnus, abu jėzuitai vienuoliai. Du kiti sūnūs, taip pat besiruošią būti kunigais, tarnavo savo broliui mišiom. Jų tėvas, dabar jau per 60 metų buvęs apdraudus bendrovės direktoriusį įstojo į jėzuitų vienuolyną mirus jo žmonai.

PREMIERAS SUTINKA PREMIERĄ

WESTERHAM, England. — Premieras Sir Winston Churchill sutinka Prancūzijos premierą Pierre Mendes-France, kurs atvyko pasitart del Europos Gynybos sutarties revizijos.

LIETUVIAI AMERIKOJE ir PASAULYJE

MANO LINKĖJIMAI

VLADUI ČEKANAUSKUI—Klausučiu

Spaudos Darbo Sukakties Progai

Iš daug apylinkių plačių,
Suėjome daug aiškių — svečių,
Pagerbti darbštų plunksnos arą,
Kuris mums gausius barus varo.

Raštais sklandžiai, kai varpininkas,
Grakštus buities šios, kultūrininkas.
Narsus kūrybinis lietuvis —
Jo nuopelnais giedrus gerbuvis.

Ir sanskridis čia mišriai dailus,
Tarsi pavasarėlis meilus;
Veda į pasakingą srytį, —
Kad sužaliuotum, į ateitį.

Smagu jauku tą prisiminti —
Savų senuolių kelius minti,
Taip, kaip bitelėms būt meduotoms,
Su statybos vašku ratuotoms.

Todėl, liaupsėkim šviesę vertę,
Šaukim jam valio! ne kartą!
Sveikinam Vladą, nuoširdžiai,
Atžymiant atmintį saldžiai.

Asmuo kilnus raštais, aušringas!
Stambus liaudies darbais, didingas,
Su plunksna briežęs, dirvas aręs —
Tautai reikšmių vaisių padaręs.

Dar mūsų kryžiai ir šalis,
Svyruoja, griaua pilis —
Už jūrų, kalnų, taip toli,
Krėvių medeliai vos keli.

Bet mes, tėvų garbės takais —
Žygiuojam! esant jų vaikais.
Nors ir nežinom Jūs ir mes, —
Į kur likimas aiščius ves.

Vienok sielų — širdžių aidai,
Kaip rožių kruvini žiedai —
Ugdome mums balsamo lašus,
Nes tikslas kurt! gyvent! gražus.

Veikus Klausiti! del tautos!
Kol tik mums laisvė vėl švytruos —
Siek su raštais įbriežt tenai,
Gyvuot lietuviais amžinai!...

Kas dien ženg karžygių keliais,
O su tavim, visuoma eis.
Sveikinu su šia sukakčia!
Brangus tu mums ir ten ir čia.

Nuoširdžiai linkiu dar dirbėt,
Prabočių, ainių grūdus sėt!...
Būk dvasioj didvyris stiprus!
Ir sveikas, tvirtas ir narsus.

A. J. Jokubaitis

Rugsėjo 18, 1954
Brookline, Mass.

Tautos Šventės Ir Pabaltijo Santarvės Minėjimas

Stuttgart.

Rugsėjo 12 d. Stuttgarte įvyko Tautos Šventės ir Pabaltijo santarvės 20 metų sukakties minėjimas. Prieš minėjimą Baltų Taryba turėjo savo posėdį, kuriame buvo priimta deklaracija. Nežiūrint nepalankaus oro, į minėjimą susirinko gausus burys pabaltiečių. Minėjime dalyvavo šie Baltų Tarybos nariai: iš lietuvių pusės URT valdytojas ir B. T. gen. sekretorius dr. P. Karvelis, iš estų — ats. pulk. Jakobson, iš latvių — min. R. Liepinš, ats. gen. Skaistlauks ir latvių bendruomenės tarybos pirmininkas mag. jur. A. Šildė. Minėjimą atidarė apylinkės pirmininkas. Į garbės prezidiumą, buvo pakviesti dr. Karvelis, Jakobson ir R. Liepinš. Visi trys pastarieji pasakė kalbas.

Dr. P. Karvelis savo kalboje, apibūdinęs šio dvigubo minėjimo prasmę, smulkiau apsisistojė ties trijų Pabaltijo tautų susiartinimo vystymusi, pasireiškusiu dar prieš nepriklausomybės atgavimą ir išsiplėtusiu nepriklausomybės metais. Jis priminė šių tautų ir valstybių susiartinimo karščiausius šalininkus, kurių pastangų dėka jau buvo prieita prie 1934 m. rugsėjo 12 d. Ženevoje pasirašytos santarvės.

Jakobson nurodė į tremtinių tarpe pradedančią pasireikšti apatiją ir abejingumą. Karštai žodžiais kvietė būti tvirtais dvasia ir energingai sujungtomis jėgomis kovoti dėl mūsų tautų išlaisvinimo ir nepriklausomybių atstatymo.

Liepinš kalbėjo apie Baltų Tarybos įsikūrimą, prasidė-

jusi dar karo metu pogrindyje. Baigęs savo kalbą, jis perskaitė Baltų Tarybos priimtą deklaraciją, kuri susirinkusiųjų buvo palydėta karštais plojimais.

Meninėje dalyje deklavo Regina Šeškaite, o vargo mokyklos mokinių ir jaunimo tautinių šokių grupės pašoko kelis tautinius šokius, suteikusius žiūrovams pasigrožėjimo. Minėjimas baigtas tautos himnu.

Po minėjimo įvyko apylinkės lietuvių susirinkimas, kuriame buvo išrinktos naujos BALFo šalpos ir kontrolės komisijos. Susirinkimas prašė buvusią šalpos komisiją ir toliau eiti savo pareigas, bet jos pirmininkui inž. L. Prosinskiui griežtai atsakius komisiją teko perrinkti. Į šalpos komisiją išrinkti: V. Prosinskienė, M. Lemanienė, L. Skeivelienė, G. Repšienė ir A. Plenys. Į kontrolės komisiją: dr. P. Rėklaitis, V. Valaitis ir E. Vyšniauskienė. Naujai šalpos komisijai susirinkimas išreiškė pageidavimą, kad būtų šelpiami tik aiškūs lietuviai. Kas nepriklauso lietuvių bendruomenei ir nesidomi lietuvių reikalais, neturėtų būti šelpiami, nes užjūrio lietuviai aukoja tik lietuviams ir lietuvybei palaikyti. Buvusiai šalpos komisijai už jos su pasiaukojimu dirbta darbą susirinkimas triukšmingai plojimais išreiškė padėką. Nutarta taip pat pareikšti nuoširdžiausią padėką JAV lietuviams ir BALFo vadovybei už teikiama be atvangos paramą.

SKAITYKITE
IR PLATINKITE
"AMERIKOS LIETUVIŲ"

Boston Mass.

"Seno Pasaulio" Talentas

International Institute, didesnio Bostono Raudonos Plunksnos agentūra, toliau deda visas pastangas pagelbėti tiems, kurie atėjo į Ameriką, pasidalinti kultūra, kurią paveldėjo.

Lapkričio 19-tą, 1954 metais bus proga kiekvienam žmogui su artistišku gabumu piešime, ceramikoj arba išsiuvinėjime parodyti savo gabumą ar parduoti savo darbus. Yra vilties, kad šios žinutės skaitytojai paragins savo draugus, kurie turi tokius gabumus pasinaudoti šiaja proga.

Rugsėjo 30 d. 7:30 val. vak. bus susirinkimas International Institute, 190 Beacon gatvės, Boston, visiems tiems žmonėms, kurie nori dalyvauti. Artistai ir išdirbėjai malonėkite atsinešti savo darbo pavyzdžius šiuo laiku.

Kuriem reiktų daugiau informacijų, malonėkite telefonu pašaukti International Institute: KE 6-1081 arba susižinokite su rengimo komisijos nariais: ponis A. Shalna, 305 Harvard St., Cambridge arba Mr. Manonathis, Tel. Pa. 7-6223M.

Didžiojo Koncerto Belaukiant

Š. m. spalio mėn. 3 d. John Hancock salėje ruošiamas didingas koncertas Arkiv. R. J. Cushingo labdarybės veikimui paremti.

Savo laiku Arkivyskupas L. Vyčių suvažiavimo proga (1953. sausio mėn. 10 d.) kreipėsi į liet. - amer. jaunimą, pageidaudamas, kad būtų daugiau jaunų žmonių suvažiavimuose, kad jie palaikytų garbingas Lietuvos tradicijas...

P. J. R. Vembrė tą kalbą išleisdamas atskira knygele. pažymėjo, kad tai gražiausia kalba žada nors pasakyta svetimtaučio lietuviams, ir, antra, kad jaunimas turėtų įsidėti į širdį ir įgyvendinti šio mūsų laikų didžiojo Asmens.

Jaunime! Dabar atėjo tokia gera proga! Prisiminti auksčiausią minėtus Arkivyskupo žodžius ir juos įgyvendinti. Jaunime! Kas tu bebūtum: Vyčiai, Skautai. Ateitininkai, ar kitu vardu besivadintum, jei tik teka tavyje nors vienas nuošimtis lietuviško kraujo, ateik į šį rengiamą koncertą; atsivesk du savo draugu: lietuviu ar ne lietuviu; aplanky bent penkius savo senesnius kaimynus pakviesdamas juos į minimą koncertą, perduodamas bilietus, ar paimdamas patronato mokesnį; gražiai išpuoski salę, tvarkingai sutik J. E. Arkivyskupą.

Čia turi būti tavo atsakymas į minėtą Arkivyskupo kalbą: Ekscelensija pageidavai, kad būtų daugiau jaunimo, štai mes esame! Visi kaip vienas norime padėkoti Jums už tėvišką, mus pa drasinanti žodį, kad jaunimas turi palaikyti lietuviškas tradicijas!

Dalyvauk gražiai ir skaitlingai koncerte, tuomet ir svetimtaučių spauda sužibės lietuviška žvaigžde: gražių fotografijų ar straipsnių pavydale! Pripildykim salę tvarkingais dalyviais!

Mikas

Ieškoma

Aš Ona (Milkuniūtė) Haseben pajieškau Elzės Raslavičiūtės iš Norto Naujienos, nuo Mariampolės, Anna Haseben, P. O. Box 230, Broad Brook, Conn.

Gardner, Mass.

Rugpjūčio 22 d. lietuviai netikėtai sulaukė skaudžios žinios, kad sesuo M. Zita mirė Chicagoje, Ill. gimė ir augo Meilūnose, Vabalninko parap., sausio 26 d. 1890 metais, ir išgyveno šv. Kazimiero vienuolyne 38 metus, įstudama iš šv. Pranciškaus parap. Athol, Mass. Metai atgal dirbo šv. Kazimiero parap. Worcesterį. Gardneryje palko dvi seseris Emilija Padalevičius ir Ona Glebavičius, ir brolių Juoza, Panevežyje su šeimom. Kartu jai liūdi miestelio pažįstami, netekę savo tarpe švelnos sielos ir taurios lietuviatės, kur visą gyvenimą pasi-aukavo Dievui.

Rugpjūčio 26 d. sulaukęs 38 metų amžiaus, mirtinai užsimušė Petras Kučinskas, kilęs iš Athol, bet gyveno Gardnerje 17 metų su šeima. Jis krito 5 pedų prie darbo, nuo elektros bokšto. Iškilmingai palaidotas su bažnytinėmis apeigomis.

Neseniai pas mus mirė Alekas Grubinskas (vabalninkas, 71 metų; Ursulė Olšauskienė, 94 metų amžiaus, kilus nuo Vilniaus; Antanas

Brukevičius, 71 metų, kilęs nuo Panevežio apskr.

Gardnerį lietuvių kampės, ant route 2, kur turi vien iš gražiausių vietovių visoje aplinkėje rengė užbaigti vasaros sezoną su linksma rudeniniu pikniku, kur įvyko rugsėjo 12 d. Buvo įvairių užkandžių ir paskirtos labai daug "attendance prizes." Beveik visi aplinkėje lietuviai dalyvavo su mumis, nes buvo paskutinis piknikas. Nesigailėsi, atvapiknikas. Rengėjai

Hartfordo Aukotojai Vasario 16 Gimnazijai

Vasario 16 Gimnazijai Remti Hartfordo 181 No. Rem. Būrelio Ataskaita

Gimnazijai iki š. m. rugsėjo 1 d. aukojo:

A. Valkis	\$12.00
V. Čekanauskas	12.00
K. Vaillionis	6.00
A. Stankevičienė	12.00
J. Asevičius	12.00
B. Račkaitis	12.00
J. Bakšys	12.00
J. Augustinūs	12.00
P. Baltrukonis	12.00
P. Kazakas	12.00
S. Krasauskienė	12.00
Hd. Krasauskas	12.00
Val. Balčiūnas	12.00
O. Pušėnas	12.00
P. Šimoliūnas	12.00
A. Kirkutis	12.00
T. Sereika	12.00
St. Mineika	12.00
A. Norkus	14.00
M. Valavičius	6.00
B. Brazauskas	2.00
P. Polekauskas	3.00
Z. Strazdas	12.00
Viso \$247.00. Gimnazijai pasiūsta \$240.00. Kasoje yra \$7. Pašto išlaidas \$3.00 — padengė būrelio vadovas.	
Z. Strazdas	181 Būrelio vadovas

ANDREW B. HOLMSTROM Į KONGRESĄ SEKMINGAS BIZNIERIUS

- Norton Kompanijos Vice-Prezidentas 1940.
- Buvęs Generalis Viršininkas Norton Kompanijos Dirbtuvės Anglijoj.
- Registruotas Profesionalas Inžinierius, Massachusetts Valstijoje.

VETERANAS

- J. V. Laivyne 1917 - 1919.
- Amerikos Legionio — V.F.W. Narys.
- Laivyno Rezerve 1917 - 1939.
- Vandentikių Prievaizda 1925 - 1929.
- Worcesterio Miesto Taryboje 1950.
- Worcesterio Mayoras 1950 - 1954.

VISUOMENĖS VADAS

- Direktorius, Family Service Corp.
- Worcester Council Against Discrimination, Chairman
- American Red Cross, Garbės Direktorius.
- Fairlawn Ligoninės, globėjas.

NO MONTHLY CRAMPS... not even on the VERY FIRST DAY!

Doctors' tests show amazing preventive relief of pain, backaches, nervous feelings

• Women and girls who suffer from the functionally-caused cramps, backaches and headaches due to menstruation—who feel upset and irritable on certain "particular days" every month—may be suffering quite needlessly! Such is the conclusion from tests by doctors in which Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound stopped or gave amazing relief of such distress in 3 out of 4 of the cases... even on the very first and worst day of the period! Yes! Medical evidence proves Lydia Pinkham's mod-

ern in action. It exerts a remarkably calming effect on the uterus—without the use of pain-deadening drugs! The effectiveness of Lydia Pinkham's needs no proof to the millions of women and girls whom it has benefited. But how about you? Do you know what it may do for you? Take Lydia Pinkham's! See if you don't get the same relief from cramps and weakness... feel better both before and during your period! Get either Lydia Pinkham's Compound, or new, improved Tablets, with added iron! Lydia Pinkham's is wonderful for "hot flashes" and other functional distress of the "change of life," too!

Lydia Pinkham's has a quieting effect on the uterine contractions (see chart) which may often cause menstrual pain!

"AMERIKOS LIETUVIS"

The American Lithuanian Weekly published every Saturday by
Josephine Leonaitė, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Yearly Subscription in U. S.	\$3.00	In Foreign Countries	\$4.00
Two Years Subscription	\$6.00	Two Years Subscription	\$6.00
One Half Year	\$2.00	One Half Year	\$2.50
Advertising rates — 10 cents Single Copies — on application			

Amerikos Lietuvių savaitinis laikraštis išleina šeštadieniais, leidžiamas Josephine Leonaitė, 14 Vernon St., Worcester, Mass.			
Metinė Prenumerata S. V.	\$3.00	Užsieniuose - Kanadoje	\$4.00
Dviejm Metam	\$6.00	Dviejm Metam	\$6.00
Pusel Metų	\$2.00	Pusel Metų	\$2.50
Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užrašymo dienos. Prenumerata turi but apmokėta iš anksto			

Entered as Second Class Matter — September 29, 1914, at the Post Office at Worcester, Mass., under the Act of March 3, 1879

MUSŲ DIENŲ ĮVYKIAI

Pagarba Ir Padėka Plunksnos Darbuotojams

AMERIKOS LIETUVIO maloni pareiga buvo pagerbti ilgų metų plunksnos darbuotoją VLADĄ M. ČEKANAUSKĄ — Klausutį ir sykiu išreikšti padėką jam už nuolatinį bendradarbiavimą A. L. ir lietuviškoje spaudoje. Per virš 25 metus, p. Klausutis netik savo raštais, bet ir naudingais patarimais stovėjo kaip ramstis "A. L." sargyboje. Jisai buvo leidėjų didelis prietelis, kurs visados gelbėjo nežiūrint kokioj bėdoje. Jo didžiausias rūpestis, kad laikraštis būtų techniškai gražiai sulaužtas, ir kad stovėtų ant stiprių pamatų. Nesigailėjo nei sveikų kritikų, patarimų laikraščio gerovei.

Laikė šio reikšmingo pagerbimo buvo daug pasakyta kalbų, paminėta apie jo plačiai apimančią darbuotę, ypač Lietuvos nepriklausomybės atgavimo, Vilniaus Vadavimo Tėvynės Mylėtojų draugijos, P. L. Bendruomenės steigimo ir lietuviybės palaikymo reikaluose. Kalbėtojai minėjo, kad jisai yra garbės aukšto idealo žmogus, atsidavęs savo tėvui Lietuvai. Jo darbuotė yra neįkainuojama ir bus paminėta Lietuvos ir Amerikos Lietuvių istorijos aprašymuose.

"Amerikos Lietuvio" pareiga yra taipgi padėkoti Redakcinės Kolegijos nariams už bendradarbiavimą: p. Vytautui Širvydai, A. J. Jokubaičiui, Longinui Leknickui, J. Mačiui, Jonui Vizbarui, Pranui Paulikonui, Julijui Sviklai, kun. J. Steponaičiui, M. Dabrilai, ypač dabar sergančiam kun. Stanislovui Vembra, kurs per ilgus metus savo gražiomis eilėmis kėlė skaitotojų mintis aukščiau kasdieninių rūpesčių.

Šių plunksnos vyrų šulių bendradarbiavimas ir lietuviškos spaudos atjautimas, suteikia "A. L." galimybę gyvuoti ir toliau atlikti savo užduotį. Todėl didelė pagarba ir padėka plunksnos darbuotojams.

Žurnalas Aprašė Tabor Farmą

Žurnalas "Michigan Tradesman" paskyrė du puslapiu apie JUOŽĄ J. BACIUNĄ ir Tabor Farmą, kuris randasi Sodus, Michigan. Žurnalas patalpino iliustracijų, vaizdų iš Tabor Farm.

Per daug metų, J. Bačiūnas užlaikė šešias vasarvietes, paėmė jas kada tapo nepelningos ir pastatė jas ant pelningų pagrindų. Paskui perdavė jas kitiem biznieriui užlaikyt. Dabar Juozas Bačiūnas pasiliko vieną vasarvietę "Tabor Farm" ir ten praleidžia daugiausia savo laiko.

Tabor Farm susideda iš 160 akrų, 10 mylių nuo Benton Harbor, prie St. Joe upės krantų. Šioji J. J. Bačiūno vasarvietė yra pagarsėjusi visoje Amerikoje. Tabor Farm turi vieną didelį namą, į kurį svečiai sueina kasdien planuoti apie rekreacijos programą. Taipgi yra mažesnių vilų, kur sutelpa apie 160 žmonių.

Farmoje yra vietos paskirtos visokiems sportam. Čia galima lošti "golfa", rengti "shuffleboard" turnamentus, važinėti ant šieno, maudytis vandeny nuo ryto iki vakaro. Apie maistą galima pasakyt, kad svečiai valgo kiek nori, nei vienas svečias neina gult alkanas.

Tabor Farmoj seimam mėnesiai tai gegužės, birželio, rugsėjo ir spalio. Čia labai tinkama vieta seimams, su visais pilnais įrengimais.

Nauja Darbo Filosofija

Suvienty Plieno Darbininkų unijos suvažiavime Atlantic City, prezidentas David J. McDonald pavadino abi AFL ir CIO unijas "išėjusias iš mados" ir paaiškino, kad AFL tapo "duonos ir sviesto" organizacija, imanti viską ką gali ir nepaisanti ką tokia akcija reikštų biznio savininkam ir ekonomijai. Mirtis laukia unijų kurios pamiršta, kad darbininkai lygiai kaip ir savininkai atsakomingi už šio krašto ekonomiją.

Ponas McDonald paaiškino kokja bus Suvienty Plieno darbininkų filosofija: "Siuo laiku mūsų ekonomija stovi ant bendrų pagrindų. Didelės mūsų krašto korporacijos nėra keleta šeimų grupių nuosavybės. Simtaj tūkstančių šerinininkų yra Amerikos didelių korporacijų savininkai. Šerinininkai samdo viršininikus, kurie yra paprasti tarnautojai. Trečioji grupė yra darbo jėga, kurį su kitomis dvejomis tampa bendri globėjai. Visų pareiga yra pilnai aprūpinti trijų grupių reikalus sykiu. Dirbančioji jėga atsakominga, kad plieno nuosavybės tinkamai būtų operuojamos, nes jei ne, tai neturės darbų. Darbininkai ir sykiu jų viršinininkai atsakomingi savininkam, nes jei neatliks savo pareigų, savininkai daugiau neįdės savo turtų ir delto nepelningos dirbtuvės turės užsidaryt."

Pavyzdžiui, American Trucking Association uždarė \$6,000,000 į metus biznį, vietoj kad nusileist unijos ultimatumui. Tai buvo antroji perkraustymo kompanija užsidaryt prieš Teamsters AFL unijos reikalavimus. Delto 400 darbininkų liko bedarbiais. Kompanijos prezidentas sakė, kad negalėjo mokėt algas už neatlikimą darbų ir unijos reikalavimai privertė kompaniją turėt \$40,000 nuostolių kas mėnesį.

Jei p. McDonald tokių atsilikusių praktikų kritika bus išklausaomai kaip kurių darbo vadų, kurie stato perdidelius reikalavimus savo darbdaviams, padarys daug gero savininkam, darbininkam ir ekonomijai.

Vyta. Širvydas

APLEIDO GYVENIMO DUMBLYNĄ

Sakoma, seni kareiviai nemiršta, bet iš gyvenimo prasišalina. Taip iš gyvenimo be triukšmo prasišalino senas Amerikos lietuvių spaudos eks kareivis, Stasys E. Vitaitis, kuris šitą pavardę labiau mėgo, negu gimtąją, ir kuris iš mūsų spaudos kovos laukų išėjo 1938 metais. Savo sielos ir darbų jis įdėjo į ne vieną mūsų laikraštį: Darbininkų Viltį (Šenadoryje), Ateitį — Sandarą (Bostone), Tėvynę (New Yorke), ir Vienių (Brooklyne). Ilgiausia — Tėvynėje.

Spaudos žodis, tačiau, jam davėsi sunkiai, nes literatūrinis pajėgumas nebuvo jo talentų saulė, nežiūrint ilgų redagavimo metų, parašytos apysakos "Gyvenimo Dumble" ir kelių scenos veikalų. Taip sakant, jis buvo pirmos klasės seržantas, energingai, sąžiningai ir neverdmainingai visa širdimi ejęs visas nustatytasias nepainias pareigas. Profesoriaus A. Rimkos 1915 metais žodžiai, tarti apie Amerikos lietuvių tautininkų srovę, tiko Vitaičiui per visą jo gyvenimą:

"Tautininkų srovė gana galinga ir visuomenėje pa grindu turinti, dar savų ideologijų neišsiauklėjo, nes jos veikėjai, smulkiuose praktikos darbuose pasinėrę, teoretiniai savo pozicijų pagrįsti nesirūpino."

Smulkieji praktikos darbai netik neleido Vitaičiui pagalvoti apie gilesnius gyvenimo bei politikos principus, ar teorijas, bet sukliudė nors tiek suamerikonėti, kad jieškoti tolimesniam žmogaus dvasios ūgiui akstinų amerikonių literatūroje, kuri, būdama didesnės tautos švyturiu, aišku galėjo duoti to, ko lietuvių literatūros neįstengia ir neįstengs duoti. Dr. J. Šliupas gerai sakė: "Skaitai lietuviškus raštus snausdamas."

Vitaitis gimė rugpj. 5 d., 1885 metais Rudaminos apylinkėje. Tais pačiais metais žemaičių Kelmėje gimė ir Bronius Laucevičius (Br. Vargšas), mūsų dramaturgas. Amerikon Stasys, rodos, atvyko 1906 metais ir anglių kasyklose padirbėjęs, pradeda spaudos kelią, zeceriaudamas V. J. Šliakio spautuvėje. Šenandory. Jo dzūkišką karštą norą visuomenei dirbti pastebi tos kolonijos SLA 23 kuopa, kuri išrenka Vitaitį maršalu parodai miestose gatvėmis, paminėti 40 metų sukaktį lietuvių emigracijos Amerikon. Septyni metai vėliau, Vitaitis išrenkamas Sandaros pirmininku, 1918 metais — jos sekretoriu; 1920 metais jis išrenkamas SLA organo Tėvynės redaktoriu ir išbūna iki 1938 metų. Jis nuvyksta kaip vienas Amerikos lietuvių atstovų Pasauliniam Lietuvių Kongresui Kaune ir suredaguoja SLA 50 metų jubilėjaus albumą — 1936 metais.

Tačiau, SLA 1938 metų sei-

mas atsidėjoja organizacijai ištikimai per 18 metų dirbusiam redaktoriui, išrinkdami jo vieton literatą — poetą (taip pat, be tikrų laikraštinių gabumų), kurį prezidentas turėjo persversmingai po vienerių metų prašalinti. Vitaičio, betgi, i redaktoriaus suolą nebesugražino, nes patį laikraštį, neduodant pinigų) pavertė i liaubiausia nykų Amerikos liet. laikraštį, kurį dabartinis redaktorius visomis pajėgomis, prieš srovę, bando išlaikyti laikraščiu. Tačiau, geras Vitaičio draugas, SLA sekretorius M. J. Vinikas, pasirūpino nepaleisti tokio gilaus organizacijos reikalų ir asmenų žinovą, koku Vitaitis per 18 metų pasidarė. Vitaitis ir mirė, būdamas SLA štabo nariu, i mėnesį po to, kaip jo draugai surengė kulkų jo 69 metų sukakties minėjimą.

Kiekvienas mūsų redaktorių neišvengiamai turi vesti kokią nors politinę liniją. Vitaitis laikydavosi su kairesniais sandariečiais, linkusiais labiau bendrafrontauti su socialistais negu su tautininkais. O mūsų socialistai tik po bolševikų okupacijos Lietuvoje atsipeikėjo iš tų piktų sapnų, kurių dalį Dr. J. Šliupas jiems jau 1907 metais nurodė knygelėje, Socialistai Ar Gerai Keliais Einate? Prūsų lietuvis, Jonas Vanagaitis, gerai pažinęs Vokietijos socialdemokratų ir palyginęs jų taktiką su mūsų laikais Amerikoje, 1910 metais sakė: "Žmonių apšvietos ir socializmo vardu, Amerikos lietuviai socialistai skelbia, kad kritika tai daugymas kitiems ausų, šmeižimas, plūdimas. Lietuviams amerikiečiams socialistams viskas brangu, tik ne lietuviai. Jie neapykantos purvynan mina viską, kas lietuviui dora, kilnu, idealu ir brangu. Žmogui tikėjimas yra gyvenimo lazda ir nevalia jos atimti, neduodant kitos, lygiai stiprios."

Nelemtas siekimas koalicijų su tokių nuotaikų Amerikos lietuviams socialistais, aišku, kirto visas sandariečių kurybines pastangas, kaip sukirto ir Lietuvos liaudininkus, ypač šleževičiaus paskutinį kabinetą, kaip tai aprašoma Terra išleistoje knygoje "Mykolas Šleževičius." Jau 1918 metais, kada liaudininkai Vilniuje bandė gelbėti Lietuvą, kurią Smetona su Voldemaru apleido, social-demokratų jiems sakė (būtų įdomu, kuris buvo toks gudročius): eikite vieni; jei laimėsite, tai jus girs, jei pralaimėsite, tai keiks. O 1926 metų kabinete social-demokratų išreikalavo sau vidaus reikalų ministeriją, kuri buvo tiek lepšiška, kad nesuodė karininkų šamokslu prieš liaudininkų vyriausybę!

Bendrafrontavimas Amerikoje, visgi, visiems tauti-

PAVERGTŲJŲ TAUTŲ SEIMAS

Albanijos, Bulgarijos, Čekoslovakijos, Estijos, Latvijos, Lenkijos, Lietuvos, Rumunijos, Vengrijos laisvinimo organizacijų atstovai, susijungę bendrai kovai prieš sovietinę okupaciją, š. m. rugsėjo 20-21 d. New Yorke Carnegie Centro patalpose sušaukė Sovietų Pavergtųjų Europos Tautų Seimą, kuriame visos sovietinės pavergtosios valstybės turi lygų balsą ir kuris reiškia valią šimto milijonų sovietų pavergtųjų žmonių, kuriems okupantas yra užčiaupęs burnas.

Šis pavergtųjų kraštų seimas neapsiribos tik sovietų pavergtomis tautomis. Jis turės reikšmės visų sovietinės agresijos aukų likimui, taip pat komunistinei infiltracijai Azijoje ir kitur pasaulyje. Be abejo, šis seimas turės reikšmės ir JV laisvinimo politikai. Šis seimas bus perspėjimu ir priminimu visiems tiems, kurie vis dar nenori suprasti sovietinių metodų sprogdinti atskirų kraštų vidaus gyvenimo taiką ir juos izoliuoti tarptautiniuose santykiuose, ir visiems tiems, kurie moralės principų sąskaita pasirenka laikinę naudą, naiviai tikėdami pasotinti nepasotinamus sovietų apetitus.

Šis pavergtųjų seimas bent iš dalies užpildys tą Jungtinių Tautų spragą, kuri susidaro dėl to, kad dauguma sovietų pavergtųjų valstybių jose visai neatstovaujamos, o Lenkijai ir Čekoslovakijai atstovauja tik okupantinės papūgos, nei teisiu, nei politiniu, nei moraliniu atžvilgiu nieko bendra neturinčios su tikru ir teisėtu valstybės atstovavimu.

Sovietų Pavergtųjų Europos Valstybių Seimas savo darbą numato paskirstyti politinei, socialinei, teisei bei ūkinei komisijoms. Kiekvienos valstybės delegaciją seime sudarys 16 atstovų. Lietuvos delegaciją sudaro 8 LLK nariai ir kiti 8 atstovaujau vlikinėms partijoms. (J. Audėnas, K. Bielinis, M. Brakas, B. Nemickas, V. Sildzikauskas, A. Trimakas, P. Vainauskas, V. Vaitiekūnas ir prel. J. Balkūnas, E. Devenienė, D. Kriviskas, P. Minkūnas, V. Rastenis, J. Repečka, K. Siliunas ir V. Viliamas).

I-oji seimo pilnatis truks dvi dienas — rugsėjo 20-21. Po to seimo pilnatis numatyta tik spalio pabaigoje. Tuo metu seimo komisijos parengs seimui svarstytinus klausimus, kurių numatyta

ninkams padedant, davė pajėgumo išmesti raudonus niekšus — šamokslininkus iš SLA ir atsikratyti to demokratijoms išdavikiško gailo.

Ilsėkis ramiai, Stasy! Pasilikusieji tavo draugai, visados tave geru žodžiu minės, nes žino, kad jų atsiminimuose tu nemirėi, bet tik iš gyvenimo prasišalini.

visa eilė: 1. sovietinė agresija, jos padariniai ir jų likvidavimas, 2. Europos apsiungimas, 3. genocidas, 4. priverčiamieji darbai ir deportacijos, 5. profesinių sąjungų teisės, 6. moterų ir jaunimo padėtis, 7. spaudos ir informacijos laisvė, 8. religijos persekiojimai, 9. karo nusikaltimai, 10. sovietinė teismo sistema, 11. so vietų pavergtųjų valstybių valdžios neteisėtumas, 12. sovietinis kolonializmas bei imperializmas, 13. pabėgėliai ir apatridai, 14. Vakarų prekyba su Rytai, 15. žemės ūkio padėtis sovietų pavergtuose kraštuose, 16. Jungtinių Tautų Chartos revizija ir kt.

Sovietų Pavergtųjų Europos Valstybių Seimas posėdžiauja tiesiai priešais Jungtinių Tautų rūmus. Seimo pilnatis metu prie jo rūmų plevėsuoja devynių sovietų pavergtųjų valstybių tautinės vėliavos.

Kor.

3,000 Svetimųjų

Dr. Antanas Musteikis

Vienas iš pagrindinių lietuvių kultūros bruožų yra žmoniškumas. Jau misijonierius Adomas Bremenietis mūsų istorijos pradžioje apie baltus pastebėjo, kad jie yra humaniškesni žmonės. Jei krikščionis tai galėjo pasakyti apie pagoniškus lietuvių protėvius, jie turėjo ypatingai pasižymėti. Istorijos būvyje tas lietuvių bruožas nė kiek nesunyko, o dar labiau išsiskynio.

Ypatingai tai galima pastebėti pastaraisiais karų, sąmyšio ir komunistinės vergijos metais. Okupuotieji lietuviai per pokario metus yra sušelpę, pamaitinę bei išgelbėję apie 3,000 vokiečių, likimo atbloktą į Lietuvą. Ir labai galimas dalykas, kad dalis tų vokiečių nacių okupacijos metais yra gaudę, kankinę ar net šaudę tuos pačius lietuvius geradarius. Bet lietuvių žmoniškumas visiems atviras.

Ar tą patį lietuvių kultūros bruožą galima pastebėti tremtyje bei emigracijoje?

Vargas šakoja, vargas laipoja, vargas varteliuos žydi. Tik ar mūsų širdis ir mintis dažnai sugrįžta prie tų vargstančiųjų, kurie yra mūsų tautos ir mūsų kraujo broliai? O jų yra dar daug sbetimoje Vokietijoje, Austrijos, Italijos ir kitų kraštų žemėje, kur mūsų pagalbos nesutrukdys jokia geležinė uždanga. Tad atverkime savąją širdį dabar — šio gražiaus BALFo dešimtmečio jubilėjaus proga. Jeigu pavergtas lietuvis, kietos pamotės rankos padarytas elgeta, įstengė išgelbėti 3,000 svetimųjų, tai laisvas lietuvis šiapus geležinės uždangos turėtų daug drąsiau tęsti didįjį lietuvių kultūros bruožą — žmoniškumą saviems broliams ir sesėms pagelbėti.

LITERATURA IR GYVENIMAS

SARŪNAS

Lietuvio pažiūra Poselencams

Už samanykščiaus ant kalno medinė cerkvė su bokštu, per kurį perkištas geležinkelio bėgio gabalas. Per maskolių šventes kiekvienas piemuo galėjo už 20 centų pamušti su plaktuku į tą bėgį. Vienas mūsų žmogus kartą sekmadienio rytą nuėjo į Sirvydžius savo arklių vaduoti — iš nakties buvo įkydė į jų lauką — ir maskolis jį pavaišino arbata, po to prisipyręs prašė nueiti į cerkvę pasižiūrėti, kaip jie meldžiasi. Per pamokslą popas, pirštu rodydamas į mūsiškį, paskutiniaus žodžiais jį išplūdo.

— Ką gi jis kita sakys, kad pats nemoka nei skaityt, nei rašyt — kalbėjo po to mūsų žmogus. — O visa cerkvė dvokia arklio prakaitu. Mat, sentikiai eina melstis po gerų pusryčių, ir jų mokslas sako, kad didžiausia nuodėmė laikyti garus viduriuose, nes jie užnuodija sielą. — (Iš Pulgio Andriūšio "Keliuonė Tauragnuos", kurios dalis įdėta knygoje "Tremties Metai", išleistoje Vokietijoje lietuvių rašytojų metraščiu 1947 metais.)

Rašyti, reikia aiškiai.

Žmogui lengviau parašyti 20 žodžių, kur užtektų 10. Rašytojo uždavinys, tačiau, yra netik savo mintį žodžiais pareikšti, bet sunkios pastangos prakaitu taip savo idėjas apipavidaiinti, kad jos būtų ryškios ir aiškios. Tą darant, mus dažnai gundo pakasa patingiauti ir sunkesnes vietas užtepti be-reikalingais reikšmei žodžiais. Tada parašome 20, vietoj 10 žodžių. — (Iš anglų literatūros kritiko, R. W. Chapman'o knygos "Johnsonian and Other Essays")

Žalčio vaikai visi lygūs.

Komunistas visur toks pat, visuose pasaulio kampuose, nežiūrint odos, tautos, kalbos ar krašto. Rusas generolas Konevas Austrijoje buvo pavainikas broliukas korėjiečiui generolui Nam II Panmunjone, tartum vienos motinos išauklėti tiems patiems komunizmo tikslams. Jų pareiga buvo sukurti, meluoti, žmogžudžiai ir knistis po visais laisvojo pasaulio pagrindais, ir tais būdais stiprinti komunistinį pasaulį. — (Iš amerikono

FLORENCE CHADWICK ruošiasi perplaukt vandeniu tarp Port Angeles ir Victoria, B. C.

VITAMINAS C

"Vitaminas" žodį nukalė K. Funk 1912 metais. Tas mokslininkas tyčiomis įieškojo, kad pavadinimas būtų reikšmingas, skambus ir kad jį būtų galima lengvai atsiminti. Pavadinimas paeina nuo lotyniško žodžio "vita" — gyvybė, "vitalis", gyvybiškas, gyvybinis, būtinas gyvybei palaikyti.

generolo Mark Clark knygos "From Danube to the Yalu")

Rusija ir Lietuva.

Giliai į žemę šaknis įleidęs, stovėjo didelis aržuolas, o netoli nuo mažiausio vėjelio pučiama lingavo nendrė. Aržuolas išdidžiai tarė: "Kokia tu vargšė, mano kaiminka! Tu silpna, ir belaiko turėsi mirti!"

— Dar nežinia, kaip gali būti, gal aš ir mirsiu pirma, o gal ir tave pragyvensiu. Palaukime valandėlę; ana, iš vakarų ateina juodas debesėlis — pasakė nendrė.

Debesėlis staiga išaugo, aptemdė saulę švytavo žaibai ir trunkėsi perkūnija. Vienas kirtis trenkė aržuolą, o pakilęs sukūrys iš šaknų išrovė ir suskaldytą ant žemės parmetė. Nendrė gi, šimtus kartų prie žemės prilenkdama, vėl atsistodavo, nepalūžus. Ji auroje išliko gyva ir dar ilgai, ilgai gyveno.

Kada tau geriausia seka ši, tada labiausia bijokis. Kada einasi kuopikčiausiai, tikėk, kad iš tos nelaimės tau gera išeis. Taip daro išmintingi žmonės. (Iš kun. A. Tatarės "Pamokslų Išminties ir Teisybės", išleistų 1836 metais.)

Žmonijos tikslas.

Kas žmonijos tikslas? Pažanga? Gerovė? Amžina Taika? Kur jos kelias? Pereitame šimtmečiuje, ypač Prancūzijoje, kilo visa eilė speliotojų, ir kiekvienas rodė mums kelią į rojų. Saint Simon sakė rojų žmonijai sukursias mokslas ir pramonė. Fourier ir Louis Blanc sakė, mūsų kelias yra persiorganizuoti. Pecquer tikėjo į neperstojantį visuomenės tobulėjimą, Cabeta į žmonių brolybę, o Comte rėmėsi gamtos mokslų tvarka ir pažanga. Marksas sakė, rojus savaime ateis, nes to pareikalas ekonominiai santykiai. Prudonas tikėjo į beribę asmens laisvę ir tautų federaciją. Blanqui ragina viską smurtu nugriauti ir tada, sako, savaime iškilsiąs rojus. Kiekvienas pranašas taip karštai savo idėjai tikėjo, kad buvo pasirošęs paskandinti visus, kurie jam netikėjo. — (Iš prancūzo Maxime Leroy knygos "Histoire des Idees Sociales en France").

Ši kartą mes kalbėsime apie vitaminą C. Kada pirmą kartą vitaminų reikšmė paaiškėjo, tada dar niekas nežinojo jų cheminės formulės, todėl stačiai buvo vadinama A, B, C ir taip toliau, atseit pagal alfabetą. Šiandien jau daugelio vitaminų cheminės formulės yra surastos, todėl savaime jau nebėra reikalo naudotis raidėmis. Vitaminų C formulė yra jau žinoma ir tas junginys vadinasi askorbinė rūgštis. Todėl mokslinės knygos jau nebekalba apie vitaminą C, tik apie askorbinę rūgštį, bet kasdieniniame gyvenime, pagal seną įprotį, vis dar kalbama apie vitaminą C.

Vitaminas C yra surištas su viena liga, kuri jau senovėje buvo žinoma ir vadinasi skorbutas, tik palyginti neseniai sužinota, kad ta liga yra vitaminų C stokos pasekmė. Senovės jūrininkai labai dažnai susirgdavo skorbutu. Jie sakydavo, kad ta liga paeina nuo sūdytos mėsos. Ispanai jūrininkai šią ligą vadindavo dar "peste del mar" — jūrų maras. Šešiolikto šimtmečio gale buvo pastebėta, kad vaisiai, ypač citrinos sunka, apsaugo jūrininkus nuo skorbutu, todėl Britanijos laivyne buvo įsakyta įsidėti į kelionę citrinų (angliška lime). Dėlto kai kas su tam tikru pasityčiojimu vadindavo Anglijos jūreivius "limenys", limonais ar limonininkais. Skorbutas gerokai sumažėjo, kada vietoje būrių buvo įvestos motorinės mašinos, nes tuo kelionės laikas sumažėjo, nebereikėdavo tiek ilgai išbūti ant vandens. Europos gyventojų tarpe skorbutas pradėjo pasireikšti daug rečiau nuo to laiko, kada bulvės buvo įvežtos iš Amerikos į Europą. Nors bulvės savaime nedaug turi vitamino C, bet, kadangi žmonės nepaprastai daug bulvių suvalgo, tai visi tokiu būdu susirenka pakankamas kiekis, bent toks kiekis, kuris apsaugo žmogų nuo sunkių skorbutu susirgimų. Dar bar skorbutas yra palyginti retas dalykas, gal tik šiaurės ašigalyje, kur yra amžina žiema, bet visgi lengvoje formoje ta liga yra dažnoka, ypač vidurinėje ir dar dažniau jų vaikuose.

Vitaminas C Stoka arba Avitaminosis

Skorbutas pasireiškia tuo, kad dantų smegenys pradžioje ištinsta, paskui paraudonuoja ir vėliau pradeda kraujuoti. Pasidaro žaizdos, kurios sunkiai gyja. Giliau pažiūrėjus — reiškinius, pasirodo, kad ta medžiaga, kuri yra tarp celių, mokslininkai vadinamoji kolageninė substancija yra pakrikusi ir celės pradeda tokiu būdu viena nuo kitos skirtis. Ta substancija vadinasi kolageninė, nuo graikiško žodžio kolla — klizai, želatina. Visi žino iš kur staliai gauna klizus savo baldams, ir kiekviena šeimininkė žino, kaip iš mėsos pasigaminti želatinos, arba košeliens. Kolageninė substancija yra ir žmoguje, tai yra interceliulinė medžiaga, kuri jungia audinius, vienija celes. Kada ta substancija pakrinka, kraujo indai susilpnėja ir pradeda trūkti, kraujas išsilieja bet kur: dantų smegenyse, po oda ar kitur. Trumpai tariant, kraujo kapiliarai skortbutu ligo-nyse yra pakrikę.

Chemiška tarant, žmogus

neturėdamas vitamino V, negali maisto baltymų suardyti, bet ir naujų savų baltymų sukurti. Be to, mokslininkai dar nustatė, kad be vitamino C nevyksta organizme oksidacijos procesai, paprastai kalbant, audiniai negali kvėpuoti. Dar daugiau, be vitamino C organizmas negali pasigaminti kai kurių svarbių enzymų, arba fermentų, panašų į mieles, kurie didelį darbą atlieka žmogaus kūne. Kadangi vitaminų mokslas dar tebėra jaunas, dar toli gražu ne viskas yra aišku ir patiems mokslininkams, bet tiek jau galima sakyti, kad vitaminas C organizme atlieka labai svarbias pareigas.

Žmogus ir beždžionės nesugeba savo organizme pagaminti vitamino C, būtina turi gauti tą substanciją iš lauko. Yra daug gyvulių ir bakterijų, kurie nereikalauja vitamino C, nes jo patys savo organizme pasigamina kiek reikia, taigi, išėina, kad pas tuos gyvulius vitaminas C yra ne vitaminas, bet hormonas. Įdomu žinoti, kad be žmogaus ir beždžionių, jūros kiaulytė negamina vitamino C, bet būtina turi jį gauti iš kitur su maistu, todėl šitas gyvulėlis pasidarė labai svarbus visose vitamino C studijose.

KIEK REIKIA ŽMOGUI VITAMINO C ?

Tas klausimas yra labai svarbus. Be to, dar reikia prisiminti, kad žmogus nesugeba vitamino C susitauptyti atsargai savo organizme. Jeigu daugiau duoti, negu vienai dienai reikia, vitaminas C pasišalina nesunaudotas natūraliu keliu. Iš to seka, kad vitaminą C reikia duoti su maistu dažnai, kasdien. Suaugęs žmogus, reikalauja nuo 75 iki 100 miligramų vitamino C. Motinos, kurios vaikščioja su kūdikiu arba jį peni, reikalauja daugiau vitamino C. 75 miligramai yra toks vitamino C kiekis, kuris yra trijuose šviežiuose pamidoruose (tomatuose), arba vienoje stiklinėje sunkos, pagamintos iš citrinos arba apelsino. Taigi, jeigu kas turi įprotį rytą gauti pusę iki vienos citrinos arba vieno apelsino sunkos, atmieštos su vandeniu, tas tai dienai jau pakankamai turės vitamino C. Kadangi vitaminas C ir didesniuose kiekiuose nėra nuodingas organizmui, tai nėra reikalo bijoti ir daugiau paimti.

Vitamino C šaltiniai

Jau kaikiuriuos šaltinius paminėjome, kaip antai bulves, citriną, apelsinus. Bulvė nesiskaito geru vitamino šaltiniu, juo labiau, kad bulvių niekas nenori valgyti žalių, o beverdam vitaminas C greit suyra, be to, vitaminas C tirpsta vandenyje. Dažnai nupilant vandenį, ir ištirpęs vitaminas C išpilamas laukan. Garais šutintose bulvėse daugiau lieka vitamino C. Lengviausias būdas gauti vitaminą yra valgyti apelsinus, gerti šal-tame vandenyje citrinos sunką. Dar daugiau yra vitamino C paprikoje (vengriškos kilmės žodis), ispaniškai — pimienta de guindilla de Cayena (Capsicum frutes cens), arba trumpai — pimienta. Kaip tik garsusis Szent-Gourgy ir atliko savo geriausias vitamino C studijas su paprika. Vengrai labai plačiai vartoja ir dažnai valgo paprikos vaisius žaliame stovyje. Pimienta milteliai yra geras prieskonis, bet jau nebeduoda vitamino C. Pamidorai turi labai daug vitamino C. Žinoma, jie turi būti švieži. Daug vitamino C turi špinatai, petruškos, tik tas trūkumas, kad kai kurie šaltiniai, nors yra turtingi vitaminu C, bet paprastai nėra valgomai didesniuose kiekiuose, daugiau tarnauja pagardinti valgius.

Kaip Išlaikyti Vitaminą C ?

Vitaminas C gryname pavidale sudaro labai gražius baltus kristalus, labai maloniai kvėpia ir turi ypatingą rūgštų skonį. Kristalai tirpsta prie 192 laipsnių Celsijaus. Vitaminas labai gerai tirpsta vandenyje ir šiek tiek alkoholyje. Verdant greit suyra. Vitaminui C kenkia oras, šviesa, ypač ultravioletiniai saulės spinduliai. Greit oksiduoja, jeigu susiduria su geležiniais ar variniais indais, bet negenda nuo aluminijaus indų. Vitaminas genda nuo šarmų ir sodos miltelių, kuriuos šeimininkės vartoja kepimui. Vitaminas labai gerai laikosi įvairiose rūgštyse. Alkoholiniai gėrimai su apelsino ir citrinos sunka vitamino C nesuardo.

Vitamino C Nauda

Vitaminas C labai gerai veikia kepenis. Neutralizuoja arba naikina organizme susidariusius nuodus. Labai gerai veikia širdį, mažina augstą kraujo spaudimą, apsaugo nuo nutukimo. Labai tinka vartoti vitaminą C, jeigu kas turi palinkimą į kūno išberimus, spuogus, egzema. Citrinos sunka tinka ne tik gerti, bet ir išoriniam vartojimui. Grožio salionuose dažnai plauinama oda citrinos sunka, o taip pat ir plaukai, kad įgautų gražią spalvą. Kiti vartoja citrinos sunką pagargaliuoti, paplauti dantis. Vitaminas C apsaugo nuo užkrečiamų ligų, nuo persišaldymų, gerai valo kraują, didina raudonųjų rutulėlių (eritrocitų) skaičių.

Baigiant norime pastebėti, kad nereikia manyti, jog vitaminas C yra vaistas nuo visų ligų. Reikia dar palikti vietos ir kitiems vitaminams. A. L.

Šventas Petras

Trissyk išsigynė — Jam buvo dovanota.

Dr. V. Kudirka
Trissyk lietuvių išsigynė, — Ir jam buvo dovanota.

Ir Amerikos lietuviui bus daug kas tautos dovanota, jei jis dabar laiku parems lietuvių spaudą, pasiūsdamas savo ir savo draugo prenumeratą.

AMERIKOS LIETUVIUI
14 Vernon St.
Worcester, Mass.
(metams \$3.00)

So. Boston, Mass.

BALFO RINKLIAVA

Audrai sukludžius pravest BALFO rinkliavą Bostono gatvėse rugsėjo 11 d., ši rinkliava atidėta dviem savaitėm ir dabar bus vykdoma rugsėjo 25 d. Balfu vadovybė praneša, kad visi rinkėjai tos dienos rytą 8:30 val. turi susirinkti į šv. Petro parap. salę po bažnyčia. Qia bus duoti galutini nurodymai ir išdaliami rinkėjų ženklai. Rinkimo darbas užbaigiamas 6 val. vak. ir visi rinkėjai tuo laiku turi grįžti į parap. salę atsiskaitymui. Užbaigus darbą, parapijos salėje visiems rinkėjams bus vakarienė. Rep.

MIRACLE SPONGE
FOR 1001
CLEANING TASKS

AT STORES EVERYWHERE

MARLON BRAND, kairėje, Columbia paveikslų žvaigždė mokina kaip operuoti Yale išdirbystės pakėlimo mašiną naudojamą uostose.

OWN

a new
SILENT-SUPER

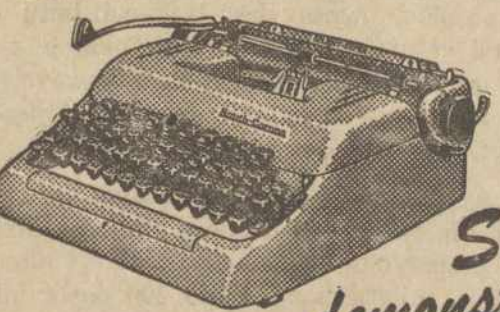
Smith-Corona

PAY
as little as

\$2.00
a week!

See it demonstrated!

AMERIKOS LIETUVIS
14 VERNON STREET WORCESTER, MASS.

JUOZAPAS JURČIČ

JURGIS KOZJAKAS

— ANTRAS SKYRIUS —

Tie vagys, kurie nešioja aulinius batus, yra blogesni už vilkus.

(Liaudies daina)

Penkiasdešimt metų prieš mūsų pasakojamus įvykius, į mūsų kraštą atvyko čigonai. Iki to laiko jie nebuvo žinomi Europoje, o ir mūsų dienomis mes dar gerai nežinome iš kur jie atkeliavo. Tų laikų istorikai pasakoja, kad Europon atvyko svetima tauta. Jų oda buvo ruda, papročiai keisti ir kalbėjo negirdėta kalba. Tie keisti žmonės sakėsi esą krikščionys ir tvirtino esą atvykę iš Egipto. Gal jie turėjo ir savo karalių. Bet jie greitai pasklido visuose Europos kraštuose. Tačiau dėl savo tingėjimo, dėl savo gudrumo, o ypač, kad jie mėgo labai jau dažnai kitus apgaudinėti, neturėjo jokios pagarbos kitiems, visų kraštų gyventojų buvo neapkenčiami.

Buvo vasaros vakaras. Jau saulė buvo nusileidusi, kai Kozjakų pilies apačioj esančiame gajoje čigonai pastatė savo palapines. Slykščios dėl savo nešvarumo drobės buvo ištemptos ant įsmeigtų kuolų. Prie vienos tokios palapinės buvo užkurta ugnis. Virš liepsnos buvo pakabintas didelis katilas ir suveltais plaukais vaikas mediniu šaukštu kažką maišė tame katile. Didelėmis juodomis akimis mergaitė sūkinėjo ant jiesmo pamautą, tikriausia pavogtą, pusės avies kepsnį, kuris jau buvo pusiau iškepus. Didesnioji čigonų dalis paskrido artimuose kaimuose elgetaudami ir burdami, gi stovykloje buvo likęs tik nedidelis jų skaičius. Tuo metu jie jau grįždavo vienas po kito savo laimikiais nešini: lašiniai, taukais ir kitokiais daiktai, kuriuos pavogė ar gavo dovanai.

Gaujos vadas, didelis ir liesas vyras, pagaliau, atsistojo ir pašaukė jaunąjį virėją. Abudu nuėjo prie netoliese stovinčių, perkritusiais šonais arklių ir liesų asilų, kurie paprastai jų mantą nugabendavo iš kaimo į kaimą.

Klausyk, mano vaike, — tarė vyras vaikui. — Šį vakarą ten, pily, tu lengvai galėsi įsigyti puikų arklį. Buk pasiruošęs, o aš tau padėsiu. Tavo motina nukreips tarnų dėmesį. Tu atriši arklį. Jis yra juodas ir stovi pirmas prie durų. Jį atvesi iki pilies vartų, o ten jau aš tavęs lauksiu. Toliau jau aš viskuo pasirūpinsiu.

— Gerai, tėtė! Ir sakai, kad jis bus mano? — atsakydamas užklausė vaikas.

— Tu juo josi. Rytoj pereisime sieną, niekas jo nematys mūsų rankose. Tada mes jį lengvai parduosime.

Prie šių paskutinių žodžių mažasis čigonas norėjo kažką pridėti, bet rūstus senio žvilgsnis sulaukė jo lūpose žodi.

Abudu tyliai nukeliavo pilies linkui. Atvykę prie kelio posūkio, pasuko iš kelio, kad pilies sargai negalėtų jų pastebėti.

Prisiartinio prie pilies sienų.

Tėvas pasilenkė, sūnus užšoko ant jo nugaros, o paskui ant pečių. Vyras pamažu atsistojo su ta gyva našta.

— Pasiėki? — paklausė senis.

— Trūksta poros sprindžių, — atsakė vaikas ir ištiesė savo rankas, norėdamas pasiekti mūro viršų ir ant jo užkopti.

Tėvas dar arčiau priėjo prie sienos, pasistiebė ant kojų pirštų galų ir pakėlė pečius tiek kiek tik galėjo. Bet sūnaus rankos vis dar buvo per trumpos. Senasis čigonas kažką murmėjo pro dantis. Nepatenkintas pasilenkė, leisdamas vaikui nulipti.

Žemėje gulėjo nuo sienos ar nuo stogo nubirę akmenys. Juos surinko į krūvą, užlipo ant jos ir dabar vaikas jau keliais galėjo pasiekti mūro viršų.

— Ar matai arklidę? — paklausė tėvas.

— Matau, o taip pat ir mamą matau kieme, — atsakė nedorasis vaikas, užgulęs ant sienos.

— Eik ir būk atsargus vesdamas arklį iš tvarto. Tu man jį atvesi pasieniu iki vartų. Žiūrėk, kad tavęs nesuivertų, o tada bus tau blogai. Tavęs laukiu prie vartų.

Šitai patarinėjo čigonas savo sūnui, kuris žvalgėsi ant sienos. Bet jis nelaukė pa-

tarimų pabaigos. Greitai jis dingo pilies kieme.

Kai visa tai vyko, tarnai susirinko į būrį antrame arklidžių gale. Vieni kitus pašaukė, jie dabar dideliu būriu apspito seną, plepę, ateitį pranašaujančią čigonę.

Iš kokiogi jūs krašto esate kilę? — paklausė jos vienas tarnas.

— Mes atvykome iš labai toli nuo čia, iš Egipto, — kalbėjo čigonė, slapta žiūrėdama į kitą arklidžių galą. — Ar žinote kur yra Egiptas?

— Taip, vieno pamokslo metu aš girdėjau kalbant apie tą kraštą, — tarė senasis Ozbė. — Drauge su mūsų velioniu valdovu mes vykome kariauti į Vokietiją ir matėme daug visokių dalykų. Buvome nukeliavę ir į Kroatiją bei Bohemiją, bet į Egiptą dar ne.

— Tokiu būdu tas kraštas turi būti už jūrų, — pridūrė trečias.

— Teisingai, — vėl tarė čigonė ir pridūrė: — Šventasis Juozapas su Panele Šventčiausia Marija keliavo į Egiptą su Kūdikėliu Jėzumi. Tatai jūs esate girdėję. O čigonai, ne mes, žinoma, bet mūsų tėvai, nenorėjo jų priimti. Ir štai dėl ko mes turime septynerius metus klaidžioti po visą pasaulį, mano brangieji bičiuliai, klajoti atgal laudami!

Septynerius metus, sakote, — pridūrė kitas tarnas. — Aš gi manau, kad jus reikėtų lazdomis išvyti! Tiesą kalbant, jūs klajojate po pasaulį kaip bastūnai jau nuo tada, kai man išdygo pirmieji dantys!...

Šie žodžiai visame kieme sukėlė skardų juoką.

— Ak, brangusai! Ar manai, kad mes nenorėtume sugrįžti į savo namus, jei galėtume? Daug kliūčių mums stovi skersai kelio. Bet kam visa tai pasakoti? Juk tu niekados manęs nesuprasi.

— Žiūrėk, žiūrėk! — tarė penktasis tarnas. — Tu manai žinanti tokių daiktų, kurių mes nežinome? Gal ir tu esi kaip mūsų viešpats Petras, — ir, pasakęs tuos žodžius apsisuko norėdamas įsitikinti, ar niekas nesiklauso, — kuris moka skaityti iš žvaigždžių?

— Duok man ranką, mano bičiuli, ir tš tau pasakysiu kas tau atsitiko ir kas dar atsitiks.

— Pirm visko, žinai, sene, aš nesu tavo bičiulis! Bet aš tau visvien ką nors duosiu, jei tu man pasakysi kas manęs laukia ateity! Bet kaip ir kur tu tą matai? Na! Kur? — tarė, ištiesdamas jai savo ranką.

— Kantrybės, kantrybės! Du kartus mirštas tau žiūrėjo į akis ir žiūrės dar trečią kartą, bet aš nematau, kad tu iš jos nagų ištrūksi. O taip, tu išsisuksi iš to pavojaus. Vieną kartą tu norėjai vesti, bet jungtuvės neįvyko. Bet po metų tu vesi jauną našlę, — pranašavo čigonė.

— Tu tikriausia jojai ant šluotos virš Kleko. Ta ragana viska išpėja! — suriko tarnas.

Tada visi, vienas po kito, norėjo patirti savo ateitį.

Čigonė išgalvodavo, pramanydavo, meluodavo ir pranašaudavo visiems, kiekvienam iš eilės. Labai saugojosi nepasakyti nė vienam to, kas maždaug nekiekvienam tiko. Kazjako tarnai stebėjosi ir manė savo tarpe turį velniškąją Kleko ragana, nes kiekvienas buvo įsitikinęs, kad jį jam pasakė teisybę ir atidengė visą ateitį.

Tuo tarpu, kai čigonės užimti tarnai ginčijosi, jų ponas Morkus Kozjakas artinosi prie jų iš kito kiemo krašto. Matydamas į būrį susirinkusius visus tarnus, norėjo sužinoti kas atsitiko. Kaip tik tuo metu jo šešiametis sūnus Jurgis pribėgo prie jo ir tarė:

— Tėtė, atėik šen greičiau, atėik! Kažkoks nepažįstamas tarnas atrišo mūsų juodąjį arklį ir jį vedasi. Aš jam sakiau jį palikti, bet jis pikta į mane pasižiūrėjo ir stengėsi iš manęs išsisukti. Eik šen!

Tai sakydamas vaikas tempė savo tėvą vartų linkui ir Morkus pamatė čigoniuką, kuris labai stengėsi užlipti ant jo mėgia miausio arklio.

Matydamas tokią akiplėšiską vagystę,

MUSŲ DIENŲ LAISVĖS VARPAS

— ORACIJA —

(Skiriu Lietuvų Radio Programų Vėdeju PETRUI VISČINIUI)

Neseniai, Tėvynėje labai garsiai Laisvės Varpas skambėjo, — Miestai, kaimai, šilai, laukai lietuviška dvasia aidėjo!... Mat iš vergijos ten paklę ir tikrą laisvę išpažinę Aisčiai, Našios kilmės, ryžtumu buvo nutraukti "ruskos pričiapkos" raiščiai.

Sielingos liaudies širdys aštriai - kietai įgudę, ragino tautiečius, — ir brendimo reikšmiai tvirtuoliai, didvyriai, pareigūnai, — piliečiai. Net ir žemė protėviu, skiepiu — budino galingais būti krašto ponais, — Kilmingais žemdirbiais, ukiniai pilioriais ir valdžios kapitonais.

O dabar?! Tremtyje! be tėvynės esantiems, svetimas brastas brendant — Kitataučių stelbiami, bet gyvent pabuklams tikrus kelius randant!... Įsteigtas Laisvės Varpas, iš mūsų sesių - brolių balsų ir žodžių, Kad nereiktų išguitiems klyst — klajot čia, vargeliu nuobodžiu...

Lošimais žavėjančiais, kartotinais, morališkai, hymnus, dainas niuniuojant, Sekmadienių vidurdieniais, mintims, veiksmais tėviškę brangią vaduojant; Su muzika lietuviška, vieni kitus drutiname — gaiviname, ramina; Grudiname jausmus, proto, dvasios jėgas — nepalaužiamai auginam...

Kultūros balsais oro bangomis leidžiamie skundus, tarsi raštu rašom, — Laisvųjų tautų, kad genocido Oktopa padėtų mums nudobti, ašarojant — prašom.

Ir nuolatos vieni kitus šaukiam telktis į talką, viltims svetur gyvenant, žinodami, kad jungą kietą mes kitų nebevilksime, bolševikus kedenant...

Žmogus Amerikoje būdamas, turintis laisvę, pilietiskas teises ir valių — Jis nepaliaus kovot ir dirbt! ir pasišvęsti laisvint savo protėvių kraštą. Į vienybę, glaudžiai kai į vašką susiliejam, mat savas brolis broliui jaučia, Meiliai, duosliai, savas saviški užtaria, g. odžia, gelbsti, šelpia — glaudžia.

Kyiam, brendam, tarpstam, augam, kad tikslą šventą greit pasiekt! įgyti! Iš mus brangios, gražios tėvynės, tą bjaurų priešą paneigt! lauk! vyti. Jautriai, skambiai mes lietuviai dainuojam, lietuviškai, meldžiamės, snekam, Karingi, drąsūs, ištvėringi, kas dien piktus žudikus, nordišku būdu, se kam.

Per Amžių Amžius! neliaus mums Laisvės Varpas stipriais dužiais aidėti, Aisčių — lietuvių tautos tėvynėj, netrukusims Aušra žeriančią tekėti! Mūsų galingi teisybės žygiai, jie marus nebus! ateis vėl laisvę ir gerbuvis; Darbus lietuvis savosios žemės valdonas! viešpats! taip buvęs.

A. J. JOKUBAITIS

Darbo Diena, 1954 m.
Brookline 46, Mass.

VIENA MERGINA — NUFOTOGRAFUOCA TRYS

Melbourne, Australia. — Fotografistui pasisekė viename paveiksle tris kartus nufotografuoti 19 metų Dawn Hunter, Australijos čempionė.

Prisiminimas

Perskaitęs "Amerikos Lietuvių" laidos 17-to rugsėjo apie profesorį Mykolą Biržišką, sakau: Kada vedžiau plačią korespondenciją su įvairiausiais esperantininkais, tai ir su vienu vilniečiu — esperantininku susirašinėjau. Kuris tai man dažnai atsiųsdavo taip lietuvių kalboje, kaip ir lenkų laikraščių, kuriuos redagavo profesorius Mykolas Biržiška. Bei ir lenkų kalboje tie laikraščiai turėjo griniausią lietuvišką dvasią — Biržiška jų skaitytojams labai suprantamai aiškino, kad nors jie ir kalba su dar kita lenkiška arba gudiška kalba, tačiau jie yra tikriausiai lietuviai bei turi privalumą todėl ir už Lietuvos laispe kovoti. O viename iš tų laikraščių tai jis tikriems lenkams ve net ir tokią priekaištą padarė, sakant: Lenkai, jis į Lietuvą žiurite kaip į Lenkijos provinciją, bet ar pamiršote, kad sulig

Lablino lietuvių su lenkais sutartis, tai tarytum Lenkijos ir vardas žuvo, nes tuos dvi šalis sujungtos krūvon privalėjo vadintis ne respublika Lenkiška, bet Respublika Dviejų Tautų. Tik jūsų sukčiai politikieriai tuo nesilaikę, o vis kaišiojo visur savitą: "Rzeczpospolita Polska" — Respubliką Lenkišką.

Tai gal todėl už tą ir Biržišką su kitais dar lietuvių patrijotais — tėvynainiais buvo ir iš Vilnijos išgijitas.

Todelei ir reikia Biržišką senatvėje paremti kaip kas išgali. PASTABA: — Buvusioje Lenkijoje prieš pirmą jos pavergimą rusai ir vokiečiai nors ir buvo karaliai, bet tikrumoje tai bajoriška buvo respublika vadinama sulig lenkų kalbos: — "Rzeczpospolita"; nes "republika" tai yra lotymiškas žodis lietuviškai reiškiantis: "karalius" — visuomenė.

Kazys Vidikauskas

MOKINASI

Baltimore, Md. — Mokslininkai vadina tai išsimokinią per darymą. Dešimts mėnesių mėnesių Ann Hohensten rodo, kaip stengiasi užmaiti savo batuką, jei pasiseks, tai bus didelis darbas atliktas.

valdovas labai įtūžo. Pačiame vidurdienyje savo sūnų ir jį nusinešė. Priėjęs vartus, jis ir iš uždarytos arklidės išdrįsk tu man iš- apsisuko ir grįžo atgal.

— Žiūrėk, pilie ir tu jos valdove! — garsiai suriko. — Jei mano sūnui padarytos žaizdos neišgis, tu sužinosi kas aš esu!

Tai pasakęs skubiai nuėjo. Senoji čigonė irgi buvo jau pradingusi.

Nė vienas tarnas nedrįso pajudėti. Jis manė, kad paprastas žmogus taip negali pasielgti. Tikriausia jis buvo iš tų, prieš kuriuos mes lenkiamės...

Bet valdovas supyko ant tarnų:

— Kodėl leidžiate tokiems žmonėms įeiti į pilį?

Rytojaus dieną Kozjakų pilies papėdėj buvo dingusios čigonų palapinės. Gyventojai užmiršo čigonus ir įvyki.

(bus daugiau)

GRAŽIAI PRAEJO AMERIKOS LIETUVIO SPAUDOS BALIUS

Juo buvo pagerbtas ilgametis "Amerikos Lietuvio" bendradarbis ir faktinis Redaktorius - žurnalistas, visuomenės veikėjas ir AL B-nės centro Valdybos (LOKO) narys V. M. Čekanauskas - Klausutis, iš Hartford, Conn. švenčias savo 60-ties metų amžiaus sukaktį. Pagerbimo banketą rengė "A. L." leidėja J. Leonaitė su Redakcine kolegija šių metų rugsėjo 18 d., Maironio parko salėje.

Į balių atsilankė apie šimtas kviestų svečių "A. L." bendradarbių, ir remėjų bei visuomenės veikėjų iš organizacijų atstovų.

Iš Hartford, Conn. su pačiu solenizantu p. Čekanausku atvyko Dr. Šerkšnas, Vcl. Nenortas, Inž. Guntulis ir Inž. Miniukas su poniu. Iš Bostono: p. Matjoška su poniu ir J. Jokubaitis su poniu iš Brookline. Už turtingai valgiais apkrautų stalų ir papuoštų rudens gėlių žiedais susėdo remėjų "Amerikos Lietuvio" spaudos veteranai, naujieji bendradarbiai, lietuviškos spaudos mylėtojai bei lietuviškų organizacijų veikėjai ir atstovai.

Solenizuotą V. M. Čekanauską ir visus banketo svečius "Amerikos Lietuvio" Redakcinės kolegijos ir pačios leidėjos J. Leonaitės vardu pasveikino kolegijos narys J. Vizbaras - Sūdavas, kuris ir vedė visą balius iškilmingos dalies programą.

Pirmojį sveikinimo žodį tarė J. Svirskas, vienas iš pirmųjų A. L. bendradarbių ir korespondentų. Po to, solenizantą sveikino L. Leknickas, Worcesterio ALB Worcesterio skyr. pirmininkas.

Pr. Pauliukonis AL B-nės Worcesterio skyr. Kultūros reikalų vadovas savo sveikinimo žodyje sukaktuviniškai linkėjo ir toliau daug sėkmės lietuviškos spaudos ir lietuviškos kultūros veiklos darbe.

ALT Sąjungos Worcesterio skyr. vardu sveikino prof. J. Ruktys, L. S. "Ramovė" Worcesterio skyr. vardu sveikino A. Vagelis.

Balius pertraukus metu mažosios menininkės Rūtelė Pauliukonytė ir J. Matulevičiūtė išpildė meninę programėlę pirmoji padelklamavo poeto Br. Brazdžionio eilėraščių, o antroji pianu paskambino keleta seb. Bacho ir Hendelio kompozicijų. Toliau Hartfordo lietuvių Bendruomenės vardu solinizantą sveikino Valdybos sekretorius Vaclovas Nenortas. Turiningą kalbą pasakė sociologinių mokslų Dr. Šerkšnas iš Hartfordo, p. Matjoška sveikino Bostono Lietuvių Bendruomenės vardu. Užbaigo sveikinimą A. J. Jokubaitis, ilgametis A. L. bendradarbis, rašytojas ir poetas, paskaitė specialiai solenizanto garbei parašytas eiles.

Telegramomis ir laiškais V. M. Čekanauską - Klausutį, sukakties proga sveikino: Lietuvos Konsulas P. Daudžvardis su poniu, Bostono Lietuvių Rašytojų Klubas, J. Bachunas iš Tabor Farm, Sodus, Michigan, kun. J. Steponaitis iš Worcester, Vytautas Širvydas iš Montreal, Canada, Dr. Matulionis iš Providence, R. L. M. Thomas, Tamošaitis iš Worcester, J. Pilkey iš Hartford ir daug kitų. Visiems į sveikinimus savo kalba atsakė V. M. Čekanauskas. Pabaigoje visi svečiai sudainavo "Ilgą Metų" ir sušuko - Valio!

Po sveikinimo kalbų ir vaišių grojant "Tango" orkestrui, visi svečiai ir gausiai susirinkusi publika, linksmi pasišoko ir padainavo lietuviškų sutartinių. Baigiant tenka visiems padėkoti už atsilankymą į "A. L." spaudos banketą, kuris paliko darnų ir gražų prisiminimą visiems dalyviams. Įpatinai "A. L." Red. Kolegijos padėka priklauso banketo rengėjams: Toast-meisteriui p. J. Sviklai, šeiminkui Ant. Šalasevičiui, Marg. Glodienai, Vl. Židžiuniui, Ursulei Dapkunajenei, J. Alavošui ir ponioms Vincentai Kielei ir M. Vaišnorienai, už stalų padėginimą ir jų papuošimą gėlėmis. Taip pat ir visiems svečiams iš kitų miestų už jų kalbas ir gražius linkėjimus. S. V. Sūdavas

Kun. A. Petraičio Sidabrinis Jubilėjus

Jau 25 metai, kai šv. Kazimiero parapijai Worcesteryje, vadovauja klebonas kun. Augustinas Petraitis. Atkeltas į šią vietą buvo iš Athol, Mass., 1929 m., parodė daug r'pestingumo. Kun. Petraitis dar yra iš tos Lietuvoje gimusios kunigų kartos. Jis yra gimęs 1887 m. balandžio 22 d. Ziedelių kaime, Krekenavos parapijoje. Kilęs iš gausios šeimos: keli broliai pasiekė Ameriką, kiti liko Lietuvoje, o vienas - Rusijoje.

Siekdamas kunigystės, įstojo į žemaičių Kunigų seminariją Kaune, bet joje tada nerado pilno pasitenkinimo lietuviškoji būsimo kun. Petraičio dvasia ir jis išvyko į Ameriką. Studijas baigė šv. Kirilijaus ir Metrodijaus seminarijoje, Orchard Lake, Mich., ir šv. Bernardo seminarijoje, Rochester, N. Y.

Jau seminarijoje kartu su draugais steigė lietuvių studentų draugiją. Vėliau sudarė pagrindus naujam organizuotam sąjūdžiui - ALRK Moksleivių Susivienijimui. Kunigus buvo įšventintas 1915 metais ir primicijas atlikė toje pačioje šv.

Kazimiero parapijos bažnyčioje, kur dabar klebonauja. Porą metų vikaravo Gilbertvilleje, o paskiau paskirtas klebonu. šv. Pranciškaus parapiją Athol, Mass., kur įstengė pastatyti bažnyčią ir skolas išmokėti.

Sunki buvo klebonavimo pradžia Worcesteryje, nes supuolė su kinės krizės pradžia. Kun. Petraičiui ne tik reikėjo rūpintis bažnyčios reikalais, bet ir dar šelpimu vargan patekusiųjų. Žalia bažnytinio darbo dalyvavo tautinėje veikloje, sakydamas prakalbas, rinkdamas aukas Lietuvai, dalyvaujdamas lietuviškose organizacijose, jis yra buvęs ir Amerikos Lietuvių Tarybos nariu, dirbo daugelyje organizacijų, buvo LRKSA Centro Valdyboje, rašė spaudai įvairiais religiniais ir tautiniais klausimais, rėmė mokslus einančių jaunimą. Į šv. Kazimiero parapiją buvo atkeltas, kai ankstyvesnis jos klebonas kun. J. J. Jakaitis įstojo į vienuolyną. Gal dėl to ir dabar jis palaiko glaudžius ryšius su savo pirmtakio vienuolija - tėvais marijonais.

L. S. 'RAMOVĖ' PIKNIKAS

PRANESAME, kad dėl audros atidėtas L. S. "Ramovė" Worcesterio Sskr. piknikas įvyksta šių metų SPALIO 2 D. (SEST.), MAIRONIO PARKE su ta pat programa, kuri buvo skelbiama: Bėgamųjų dienų aktualijos poezijoje ir prozoje, humoreskos, kupletai, kuriuos dainuoja: L. Jokubauskas, J. Vizbaras, J. Spirauskas, akordeonu groja muz. Juozaitis.

Šokiams gros "Tango" orkestras, veiks gausus lietuviškų užkandžių bufetas.

Visus kviečiame atsilankyti ir pasilinksinti.

L. S. RAMOVĖS VALDYBA

Birutės Draugija rengia

PIKNIKĄ

Sekmad., SPALIO (OCT.) 3, 1954

Babrauskų Pavilijone, Leicester Mass.

Visi kviečiami skaitlingai atsilankyti

Rudenis Piknikas

Rengia Lietuvai Remti Draugijos centras, sekmadienį, spalio (Oct.) 3 d. 1954 m., Senų žmonių Draugijos darže, Woodland park, Auburn, Mass.

Visi susipratę tautiečiai prašomi rezervuoti tą dieną ir dalyvauti piknike.

Yra numatyta įvairi programa, kuria būsite visi užganėdinti. Šio pikniko tikslas yra, dar sykį parodyti mūsų lietuvišką vienybę ir parodyti lietuvišką širdį mūsų broliams ir sesutėms vargstantiems V. Vokietijoje. Šio parengimo visas pelnas yra numatomas našlių ir našlaičių ir Vasario 16-tosios Ginnazijai sušelpimui.

Visi veikėjai ir veikėjos esate nuoširdžiai prašomi, kas kuo galite prisidėti prie šio parengimo pasise imo. Daugiau sekite "Laisvės Varpą" ir lietuvišką spaudą.

Lietuvai Remti Draugijos centro pirmininkas, Juozas K. Shaloviejus

NEGRŲ ir baltųjų vaikai, JAV pietuose susodinti į vieną suolą viešose mokyklose, vėl išskirti tačiau to nėra katalikiškose mokyklose, kur jau seniai jie kartu mokosi.

ALT SANDAROS WORCESTERIO 16-TOJI KUOPA ruošia NAUJOSIOS ANGLIJOS LIETUVIŲ KULTURINĖS RADIO PROGRAMOS "LAISVĖS VARPAS" PARAMAI įdomų **PIKNIKĄ** RUGSĖJO (Sept.) 26., 1954, sekmad. 1 VAL. PO PIETŲ

Babrauskų pavilijone, prie Worcesterio

Programoje dalyvaus "LAISVĖS VARPAS" radio programos vadovybė ir kitų liet. kolonijų veikėjai. Atsilankiusių palinksminimui gros puikus orkestras. Sumanios šeiminkės patieks skanių užkandžių. — Veiks turtingas bufetas.

Visi gausiai atsilankykime ir paremkime radio programos "LAISVĖS VARPAS" išlaikymą!

RENGĖJAI

LIETUVAI REMTI DRAUGIJOS GEGUŽINĖ - PIKNIKAS

ĮVYKS

Sekmadienį, SPALIO (OCT.) 3, 1954

LIETUVIŲ SENELIŲ DRAUGIJOS PARKE

Woodland Park, Auburn

Visus nuoširdžiai kviečiam atsilankyti

Jūsų atsilankymu pagelbėsit Lietuvos Reikalams

Lietuvai Remti Draugijos Centro Valdyba

Agotai Arnauskieni Laiškas Iš Varėnos

Šiomis dienomis Agota Arnauskienė gavo laišką iš gimtinės, Kamoronų kaimo, Varėnos rajono, Lietuvos: "Brangi teta, sveikinu Jus ir linkiu laimės, sveikatos. Dėkoju už laišką, kad parašėte, neužmiršote manęs. Jūsų laišką gavau liepos 24 d.

Aš kol kas gyvenu gyvas ir sveikas, gyvenu nebologai, geriau negu kad seniau Tamošynas. Motina mirusi jau ketvirtį metų. Iš jūsų senovinės šeimos ir giminių, kaimynų senesnių nėra, mirę dauguma, tik jų vaikai gyvena. Šimukonies šeimos Marės dukterė prašė, kad sužinotumėt Jono Šimukonies adresą ir jis atsiųstų laišką. Jo brolis Petras Kamorunuose negyvena, išvažiavęs.

Tuo kartu linkiu viso geriausio, parašykite laišką ir ką nors daugiau plačiau."

1954 m. rugp. 15 d. Juozas Arnauskas — Tamošynas buvo skerdžius, gyveno ubagaudamas, turėjo didelę šeimą."

taupymu laiku, nors traukiniai, atvažiuojant su paštu, atvyksta vieną valandą vėliau.

Kaikurios įstaigos turės taipgi pakeist ar prailgint savo valandas. Radio ir Televizijos programų laikas taipgi bus neaiškus, bet negalima nieko padaryti.

M. Thomas-Tamošaitis Trim Sunum Gerai Sekasi

Worcesterietis lietuvis Danielius S. Thomas (Tamošaitis), 5 View St., baigęs chemijos mokslus 1953 m. Clark universitete su laipsniu, dabar dirba kaip tyrinėjimo chemikas (research chemist). Jisai pasiūstas New Yorkan kaip atstovas į visos Amerikos Chemikų konvenciją.

Jo brolis Edvardas, kurs mokinosi Northeastern universitete taipgi užbaigė Bradley universitetą, Peoria, Ill., 1951 metais dirbaujasi finansavime. Jisai pasiūstas New Yorkan atstovauti Worcester Finance Loans Ass'n. konvenciją.

Majoras M. A. Thomas (Tamošaitis), U.S.A.A.A. atrasė iš Okinawos, Pacifikos, kad praeitas "tyfoon" audra jam nuostolių nepadarė, nes gyvenimo namai yra pastatyti tvirtai, gi langai ir durys, buvo diena pirmiau uždengti geležiniais uždangais. Okinawoj kariuomenės įstaigos yra stipriai pastatytos ir apsaugotos nuo audrų.

Prašo Asiliepti

Ieškau savo dėdės Čieškos, atvykusio jau seniai iš Lietuvos. J. Čieška, 6214 Superior Ave., Cleveland, Ohio.

Metinė Kukulių Vakariene

Šių metų spalio (Oct.) 9 dieną, (šeštadienį) 6:30 val. vak. Maironio parke (Shrewsbury, Mass.) Lietuvių Meno Mėgėjų Ratelis rengia metinę Kukulių Cepelinų vakariene.

Be kukulių, vakarienei bus paruošta gardžių lietuviškų dešrų su kopūstais ir alaus. Vakarieneš metu gros lietuviškų plokštelių muzika.

Bus linksma programa su šokiiais. Veiks bufetas.

Bilietai iš anksto gaunami pas L.M.M. Ratelio narius.

L. M. M. Ratelis

Lituanistinė Mokykla

Mokslas Worcesterio šeštadieninėje Lituanistinėje Mokykloje prasideda rugsėjo 25 d. šeštad., Aušros Vartų parapijos mokyklos patalpose, 153 Sterling St.

Tėvus ir kartu vaikus — mokinius prašom atvykti 1 val. Mokyklos Vedėjas ir Tėvų Komitetas

Bilietai į Koncertą Bostone

Į sekmad., spalio 3-čią koncertą, kurs įvyks Bostone, bilietus galima įsigyti iš anksto "Ameriko Lietuvio" raštinėje, — 14 Vernon gatvės

PAŠAUK LONG DISTANCE. Jūs nustebsit, kaip tai mažai kainuoja... ir tai taip širdžiai malonu. Šalia buvimo ten asmeniškai niekas taip neįlaiko šeimos krūvoje, kaip telefonas. Long Distance kainos yra pigesnės po 6 vakare ir visą sekmadienį.

THE DISTRICT ATTORNEYS Office belongs to all the people.

ASPERO always voted for: — LABOR, VERERANS and THE AGED.

JOSEPH A. ASPERO for DISTRICT ATTORNEY

ASPERO while in the State Legislature voted for the Bill that authorized the Lithuanian language to be taught in public High Schools and the Bill authorizing Lithuanian War Veterans of Worcester to receive City Funds for rent of quarters. Tony Dailida Joe Simons

- City Councillor 4 years.
- State Representative 8 years.
- County Commissioner 2 years.
- Lawyer 14 years.

"A Proven and Tested Public Servant"